

KOMISJONI OTSUS,

13. oktoober 2006,

millega keelatakse Ühendkuningriigi teatavas piimatööstusettevõttes valmistatud kohupiima turule viimine

(teatavaks tehtud numbri K(2006) 4877 all)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2006/694/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrust (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 53 lõike 1 punkti a,

ning arvestades järgmist:

(1) Vastavalt määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 53 lõikele 1 peatab komisjon olukorras, kus toit võib tõsiselt ohustada inimeste tervist ja seda ohtu ei saa rahuldavalt juhtida asjaomaste liikmesriikide võetavate meetmete abil, kõnealuse toidu turule viimise või kasutamise ning võtab mis tahes muud asjakohased ajutised meetmed.

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruses (EÜ) nr 852/2004 toiduainete hügieeni kohta ⁽²⁾ on sätestatud toiduainete hügieeni üldeeskirjad toidukäitlejatele. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 853/2004 ⁽³⁾ on sätestatud loomset päritolu toidu hügieeni erieeskirjad. Selles täpsustatakse eeskirjad, mida kohaldatakse sellise tooraine suhtes, mida võib turule viia ja mida võib seetõttu kasutada piimatoodete valmistamisel. Nende eeskirjade kohaselt on piimatooted toorpiima töötlemisel saadud tooted või selliste töödeldud toodete edasisel töötlemisel saadud tooted.

⁽¹⁾ EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1. Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 575/2006 (ELT L 100, 8.4.2006, lk 3).

⁽²⁾ ELT L 139, 30.4.2004, lk 1; parandatud versioon ELT L 226, 25.6.2004, lk 3.

⁽³⁾ ELT L 139, 30.4.2004, lk 55; parandatud versioon ELT L 226, 25.6.2004, lk 22.

(3) Määruse (EÜ) nr 853/2004 III lisa IX jao I peatüki III osa punktis 4 on sätestatud tingimused, mida tuleb täita toorpiima töötlemisel ja turule viimisel. Nende sätete alusel ei tohi piimasektori toidukäitlejad viia turule toorpiima, mille antibiootiliste ainete jääkide tase ületab nõukogu 26. juuni 1990. aasta määruse (EMP) nr 2377/90 (milles sätestatakse ühenduse menetlus veterinaaravimijääkide piirnormide kehtestamiseks loomsetes toiduainetes) ⁽⁴⁾ I ja III lisa sätetatud tasemed.

(4) Kõnealustele tingimustele mittevastav piim tuleb kõrvaldada kui 2. kategooria loomne kõrvalsaadus vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. oktoobri 2002. aasta määrusele (EÜ) nr 1774/2002, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste sanitaareeskirjad. ⁽⁵⁾

(5) Nende tingimuste täitmiseks teevad piimasektori toidukäitlejad enne piima turule viimist kiiranalüüse. Nende analüüside eesmärk on tuvastada antibiootiliste ainete jääke ning need analüüsid on koostatud nii, et need annaksid andmiseks jääkide piirnormi lähedase koguse korral positiivse tulemuse, kuid nendega ei tuvastata esinevate jääkide täpset kogust. Sellistel tingimustel saab vaid antibiootiliste ainete jääkide tuvastamist ja nende koguse määramist võimaldava analüüsiga teha kindlaks seda, et piirnorme ei ole ületatud. Kui sellist kinnitavat analüüsi ei ole tehtud, loetakse kiiranalüüsil positiivse tulemuse andnud piim ohtlikuks.

(6) Komisjoni veterinaar- ja toiduameti poolt Ühendkuningriigis 31. maist kuni 13. juuni 2006 korraldatud kontrollkäigu jooksul saadi korduvaid kinnitusi selle kohta, et hügieeninõuetele mittevastavat piima viidi turule ja saadeti inimtoiduks mõeldud piimatooteid valmistavale heakskiidetud toidukäitlejale.

⁽⁴⁾ EÜT L 224, 18.8.1990, lk 1. Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 1231/2006 (ELT L 225, 17.8.2006, lk 3).

⁽⁵⁾ EÜT L 273, 10.10.2002, lk 1. Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 208/2006 (ELT L 36, 8.2.2006, lk 25).

- (7) Veterinaar- ja toiduamet sooritas 9. juunil 2006 kontrollikäigu ettevõtja Bowland Dairy Products Limited valdustesse asukohaga Fulshaw Hoard Farm Barrowford, Lancashire BB9 6RA (edaspidi "Bowland"), registreerimisnumbriga UK PE 023. Komisjonile teadaolevalt ekspordib kõnealune ettevõtja peaaegu kogu oma toodetud kohupiima teistesse liikmesriikidesse.
- (8) Selle käigu tulemusel ilmnis, et kohupiima valmistamiseks kasutatud tooraine hulka kuulus toorpiim, mille saatsid Ühendkuningriigi peamised piimakogujad ja mille kvaliteeditaset oli alandatud järgmistel põhjustel: kiiranalüüsi tulemusel tuvastatud antibiootiliste ainete jäägid, piima ja vee segu, mis tekkis meiereide torustike puhastamisel puhastus- ja desinfektsioonivahenditega (meierei jääkvesi), värvainete sisaldus, jaemüüjatelt saadud pakendatud kuumtöödeldud joogipiima ülejäägid. Ettevõtja dokumentide kohaselt oli sellist piima liigitatud järgmiselt: "tagasisaadetud piim" "piimajäägid", "inimtoiduks kõlbmatu" piim või piim, millele on lisatud tõendid piima kõlbmatust kinnitavate analüüside tulemustega.
- (9) Kontrollikäigust selgus ka, et lisaks tegeles ettevõtja sellega, et pakendas õhukindlalt nõuetele mittevastavat juustu, mis oli valmistatud hallitanud juustust või võõrkehasid, näiteks kummikinda tükke, sisaldavast juustust. Ettevõtja dokumentide kohaselt liigitati sellist materjali järgmiselt: "jätmed", "saastunud juust" või "tootmisjäägid".
- (10) Ühendkuningriigi toidustandardi amet korraldas Bowlandi valdustes kontrolli 20. juunil 2006. Bowland sel ajal ei tegutsenud. Kohupiima tootmist alustati uuesti 26. juunil 2006.
- (11) Alates 9. juuni 2006 tehtud kontrollikäigust on komisjon korduvalt teavitanud Ühendkuningriigi ametiasutusi kahtlustest seoses kõnealusest tegevusest tulenevate ohtudega inimeste tervisele ja arutanud nendega mitmel korral olukorrale antud hinnanguga seotud tehnilisi küsimusi. Komisjon ja Ühendkuningriigi ametiasutused kohtusid 4. juulil 2006 ja pidasid 18. juulil 2006 nende küsimuste arutamiseks audiokonverentsi. Järgmine audiokonverents peeti 14. septembril 2006 ja sellel osalesid ka ühenduse antibiootiliste ainete jääkidega tegeleva tugilabori esindajad. Selle tulemusel teavitasid Ühendkuningriigi ametiasutused komisjoni 15. septembri 2006. aasta kirjas, et nad on läbi vaadanud oma seisukoha analüüside kohta, mille tulemusel komisjon uskus, et nad võtavad seejärel kohaseid meetmeid. Ometigi seda ei tehtud.
- (12) Veterinaar- ja toiduamet korraldas Bowlandi valdustes teise kontrollikäigu 26. ja 27. septembril 2006, et kontrollida uut töökorda, mida hakati rakendama pärast veterinaar- ja toiduameti esimest kontrollikäiku ning finantsinspektsiooni auditit. Veterinaar- ja toiduameti inspektorid märkisid, et alates 26. juunist 2006 ei ole Ühendkuningriigi pädevad asutused Bowlandile teatatud tegutsemistingimuste täitmist kohapeal kontrollinud. Tuvastati uusi probleeme, nagu piimapakendite ebaühtlane iseeneslik avanemine, kuid kontrollikäik andis tunnistust ka sellest, et jätkuvalt kasutatakse piima, mis ei vasta ühenduse õigusega ettenähtud hügieeninõuetele. Eelkõige võtab ettevõtja ikka veel vastu ja kasutab piima, mille analüüsitulemus on enne turuleviimist osutunud antibiootiliste ainete jääkide suhtes positiivseteks, juhtudel, kui ei ole tõendatud, et sellised jäägid ei ületa määrusega (EMÜ) nr 2377/90 ettenähtud piirnorme.
- (13) Liikmesriigid jõustavad määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 17 lõike 2 kohaselt toidualased õigusnormid ning jälgivad ja kontrollivad, et toidu- ja söödakäitlejad täidaksid toidualaste õigusnormide asjakohaseid nõudeid kõigil tootmis-, töötlemis- ja turustamisetaappidel. Nad peavad selleks kasutama ametlikku kontrollisüsteemi ning muid asjaoludele vastavaid meetmeid, kaasa arvatud üldsuse teavitamine küsimustes, mis on seotud toidu ja sööda ohutusega ning nendega seotud riskidega, toidu ja sööda ohutuse järelevalvega ja muu seirega kõigil tootmis-, töötlemis- ja turustamisetaappidel.
- (14) Kõnealuse juhtumi asjaolude põhjal on selge, et Ühendkuningriigi ametiasutused on oma kontrollikohustuse korduvalt täitmata jätnud. Seepärast kavatses komisjon peatselt algatada asutamislepingu artiklile 226 vastava menetluse. Samuti kavatses komisjon taotleda selliste ajutiste meetmete võtmist, mida võidakse vajalikuks pidada, et taastada võimalikult ruttu Ühendkuningriigi ametiasutuste poolne piisav kontroll piimasektori üle.
- (15) Vahepealse aja jooksul on siiski vaja, et komisjon võtaks erakorralisi meetmeid, et kõrvaldada inimeste tervisele avalduv vahetu ja tõsine oht, mida tekitab Bowlandi toodete pakkumine ühenduse turul.
- (16) Toorpiim, mis sisaldab antibiootiliste ainete jääke, mis ületavad ühenduse õigusega ettenähtud piirnorme, ei kõlba inimtoiduks ja on ohtlik, võttes arvesse asjaolu, et kõnealuse piirnormi aluseks on selliste jääkide liik ja hulk, mida ei loeta inimese tervisele toksikoloogiliselt ohtlikuks. Veterinaarias kasutatavate toimeainete omaduste tõttu tuleb lisaks ainete kitsamas tähenduses toksikoloogilistele omadustele (teratogeensus, mutageensus, kantserogeensus) arvesse võtta ka nende

- farmatseutilisi omadusi. Lisaks on märkimisväärne osa (1 %–10 %) elanikkonnast penitsilliini ja muude antibiootikumide ning nende metaboliitide suhtes ülitundlik ja isegi väikesed kontsentratsioonid võivad neil põhjustada allergilise reaktsiooni (nagu nahalööve, astma või anafülaktiline šokk).
- (17) Üha suurenevaks üldiseks terviseprobleemiks on toiduainetest isoleeritud zoonoos põhjustavate bakterite resistentsus mikroobivastaste ravimite suhtes. Selged tõendid viitavad sellele, et antibiootikumide manustamine toiduloomadele põhjustab resistentsete bakterite esinemist loomadel ja toidus ning et kokkupuutumine selliste resistentsete bakteritega avaldab inimeste tervisele kahjulikku mõju. Tõendid näitavad, et resistentsed bakterid levivad toiduloomadelt inimestele peamiselt toidu kaudu.
- (18) Kui ettevõtja tegutseb nagu Bowland ja kasutab piima, mille analüüsitulemus on enne turuleviimist osutunud antibiootiliste ainete jääkide suhtes positiivseteks, kui ei ole tõendatud, et sellised jäägid ei ületa määrusega (EMÜ) nr 2377/90 ettenähtud piirnorme, ohustab see tõenäoliselt tõsiselt inimeste tervist. Keemilised ained, nagu antibiootikumid ja nende metaboliidid, ei hävine, sõltumata nende töötlemise viisist. Sellest tulenevalt sisaldavad ka Bowlandi tooted, mis on valmistatud selliseid aineid sisaldava piima töötlemisel, vältimatult jääke, nii et tekib sama ohutusega seotud probleem.
- (19) Kõnealusele küsimusele juhiti liikmesriikide tähelepanu mitmel korral, eelkõige 18. juulil 2006 ja 18. septembril 2006 toimunud toiduahela ja loomatervishoiu alalise komitee kohtumistel ning 7. septembril 2006 toimunud töörühma erikohtumisel. Komisjoni hinnangut toetasid kõik liikmesriigid, välja arvatud Ühendkuningriik.
- (20) Komisjon teatas Bowlandile 4. oktoobri 2006. aasta kirjas oma kavatsusest esitada toiduahela ja loomatervishoiu alalisele komiteele määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 53 alusel otsuse eelnõu. Bowland vastas komisjonile 5. oktoobri kirjaga ja 6. oktoobri e-kirjaga. Bowland kinnitas oma seisukohta antibiootiliste ainete jääkide piimas esinemise suhtes ja ei esitanud uusi andmeid, mis tõendaksid, et oht, mida kõnealused tooted rahva tervisele põhjustavad, on kadunud.
- (21) Võttes eelkõige arvesse 26. ja 27. septembril 2006 toimunud veterinaar- ja toiduameti viimase kontrollikäigu tulemusi ja asjaolu, et kõnealust toodet pakutakse mitme liikmesriigi turul, leiab komisjon, et ohu rahuldavaks juhtimiseks on vaja võtta kogu ühendust hõlmavaid meetmeid, sealhulgas keelata kõnealuste toodete turule viimine. Neid meetmeid tuleb viivitamata kohaldama hakata, sest oht inimeste tervisele on suur.
- (22) Käesolevas otsuses ettenähtud meetmed vaadatakse üle kohe, kui saadakse uut teavet, mis näitab, et ohtu inimeste tervisele enam pole, eelkõige Ühendkuningriigi ametiasutuste võetud meetmete tulemusel.
- (23) Komisjon kaalub edasiste meetmete võtmist, kui esitatakse tõendeid selle kohta, et samalaadset tegevust esineb ka teistes ettevõtetes.
- (24) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas toiduahela ja loomatervishoiu alalise komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Liikmesriigid keelavad viia turule kohupiima, mille on valmistanud ettevõtja Bowland Dairy Products Limited, registrinumbriga UK PE 23 ja asukohaga Fulshaw Hoard Farm, Barrowford, Lancashire BB9 6RA, ning teeb kindlaks, konfiskeerib ja kõrvaldab kõik sellist päritolu kohupiima allesjäänud kogused.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 13. oktoober 2006

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Markos KYPRIANOU